

PROJEKTY PLATFORMY

WARTOŚCI

Kultura i sztuka są ważne dla budowy tożsamości. Współkształtują wartości, którymi na co dzień się kierujemy, wzbogacają każdy obszar ludzkiej działalności, uwrażliwiają, uczą tolerancji i pracy zespołowej, rozwijają inteligencję emocjonalną, bez której trudno osiągać sukces.

Sektor kultury, z którym bezpośrednio związanych jest teraz pół miliona osób, tworzy miejsca pracy, podnosi kapitał intelektualny i generuje potencjał kreatywności społecznej.

Dziś musimy stanąć w obronie wolności, bez której o kulturze i sztuce nie może być mowy. Żądamy prawa do krytycznego oglądu rzeczywistości, do poszukiwań i eksperymentów, do artystycznej ekspresji.

Nie zgadzamy się na powrót cenzury i próby ograniczenia wolności twórczej.

Chcemy większego dostępu do kultury i odbudowy niezależności mediów publicznych, tak aby one z kolei mogły odbudować zaufanie społeczne i rzetelnie realizować misje: informacyjną, edukacyjną i kulturalną, do których zostały powołane. Ceniśmy wysiłek polskich twórców, których dzieła niezmiennie plasują się na wysokim, światowym poziomie. Wspieraliśmy ich trwale i mądrze – zwiększyliśmy do 1 procenta budżetu państwa nakłady na kulturę, gruntownie przebudowaliśmy system zarządzania, tworząc niezależne politycznie instytucje pośredniczące, prowadziliśmy skuteczną politykę promocyjną naszej kultury za granicą. Zbieramy dzisiaj plony tych modernizacyjnych decyzji – są widoczne w prestiżowych sukcesach polskiego kina. To ważny dowód poparty faktami, że obrona przez nas droga była właściwa.

Mamy konkretne pomysły na zwiększenie roli kultury i sztuki w naszym codziennym życiu.

Oto nasze postulaty:

Kultura nowego pokolenia. W całej Polsce powołamy Młode Laboratoria Sztuki – „YoungArtLabs” – aby nasze dzieci mogły w pełni rozwinąć swój potencjał, wrażliwość i

umiejętność współpracy. „Młode Laboratoria Sztuki” będą systemowo blisko współpracowały z regionalnymi szkołami i uczelniami artystycznymi oraz instytucjami kultury. Równolegle zaoferujemy wszystkim maturzystom „Karnet kulturalny na 6”: specjalny bon o określonej kwocie, do dowolnego przeznaczenia na własne potrzeby kulturalne (teatr, opera, filharmonia, muzeum, kino, książka) w ostatnim roku obowiązkowej edukacji szkolnej. Chcemy, żeby ten karnet był intelektualną zachętą do rozważenia dalszych wyborów edukacyjnych, ale też zachętą do udziału w kulturze i sztuce.

Powrót do autonomii kultury. Deklarujemy przywrócenie przejrzystych zasad wyboru na stanowiska menedżerskie w publicznych instytucjach kultury, aby były kierowane przez wybitne postaci, mające wizję kultury i przygotowanie merytoryczne. Ważne jest stworzenie przejrzystych i bezpiecznych mechanizmów, które zapewnią twórcom dogodne warunki do tworzenia projektów. Konieczna jest nowoczesna ochrona praw autorskich.

Kultura obywatelska, powszechnie dostępna. Obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie powszechnego uczestnictwa w kulturze na wszystkich etapach życia. Konieczne są nowe programy ułatwiające i przygotowujące do świadomego uczestnictwa w kulturze, a także nowoczesne programy edukacji artystycznej od przedszkola po Uniwersytety Trzeciego Wieku. Potrzebna jest kontynuacja rozwoju czytelnictwa, wsparcie bibliotek i szkolnictwa. Wspólnie z władzami samorządowymi będziemy promować budowanie programów i nowych instytucji kultury w formule przedsięwzięć publiczno-społecznych. Także we współpracy z władzami samorządowymi rozwiniemy program „Laboratoria Sztuki – ArtLabs”, aby budując na pierwszych doświadczenia tego typu stworzyć ogólnopolską sieć kreatywnych klastrów kultury, ulokowanych w zrewitalizowanych obiektach lub obiektach do zaadaptowania wskazanych przez lokalne władze.

Kultura się opłaca. Starając się zwiększyć efektywność wydatkowania środków publicznych na kulturę, będziemy pracować nad praktyką i rozwiązaniami otwierającymi możliwości mecenatu i finansowania prywatnego jako znaczących form finansowania kultury (sponsoring korporacyjny, fundacje korporacyjne, indywidualne donacje z odpisów podatkowych).

Chcemy, by każdy mógł stać się filantropem kultury i bezpośrednio wspierać dowolne wydarzenie kulturalne lub instytucję.

Opowiadamy się za tym, żeby docelowo jedna trzecia budżetu instytucji kultury pochodziła od państwa, regionu lub miasta, jedna trzecia była wynikiem działalności gospodarczej (na przykład wpływy z biletów), a jedna trzecia – wkładem sponsorów.

Prawdziwa pamięć zamiast politycznej propagandy. Narracja o przeszłości jest ważna ze względu na teraźniejszość i przyszłość. Chcemy upamiętniać bohaterów i ich czyny, bo w ten sposób wskazujemy na pożądane wzory osobowe i sposoby zbiorowego działania. Będziemy dbać o dziedzictwo narodowe, w tym ochronę zabytków, naszego krajobrazu i ciekawą oraz nowoczesną ofertę muzealniczą. Nauczanie historii w polskich szkołach wymaga sanacji. Zaangażowanie polityków na tym polu prowadzi do opłakanych skutków. Mądre reformy powinny być dziełem profesjonalistów, wspieranych przez urzędników i polityków.

LEPSZE ŻYCIE

Cel rozwoju gospodarczego jest jeden: wzrost poziomu i jakości życia, budowanie zamożności społeczeństwa tu i teraz, ale także zapewnienie stabilnego rozwoju na przyszłość.

Program gospodarczy Platformy Obywatelskiej opiera się na inicjatywie, inwencji i energii Polaków. Nasza strategia ma cztery filary: inwestycje, pracę, innowacyjność i sprawne, przyjazne państwo.

Jesteśmy przekonani, że szybki wzrost gospodarczy pozwoli za życia zaledwie jednego pokolenia dogonić kraje zachodnie pod względem dochodu na mieszkańca. Dzięki temu Polska dokona skoku cywilizacyjnego, który umocni pozycję naszego państwa w Europie i wydatnie poprawi sytuację materialną polskich rodzin. Strategia doganiania Zachodu umożliwi także realizację ważnych celów społecznych i cywilizacyjnych. Po pierwsze, dzięki wzrostowi inwestycji zwiększy się liczba nowych miejsc pracy, co pomoże złagodzić problem bezrobocia, zwłaszcza wśród młodych. Po drugie, dzięki wzrostowi innowacyjności będą szybciej rosły wynagrodzenia, zbliżając się do poziomów obserwowanych w rozwiniętych krajach Zachodu. Ograniczy to emigrację zarobkową i zachęci Polaków do powrotu do kraju. Po trzecie, szybszy wzrost gospodarczy poprawi sytuację budżetu, co wzmocni stabilność

finansową państwa i pozwoli przeznaczyć większe środki na ważne cele społeczne, takie jak edukacja, ochrona zdrowia, wsparcie dla rodzin i zwalczanie ubóstwa.

Oto nasze postulaty:

Jednolity kontrakt na zatrudnienie. Docelowym narzędziem, za którego pomocą chcemy ostatecznie zlikwidować niesprawiedliwy dualizm polskiego rynku pracy, będzie jednolity kontrakt. Zastąpiłby on dotychczasowe formy zatrudnienia – zarówno umowy cywilnoprawne trwające ponad miesiąc, jak i umowy o pracę uregulowane w Kodeksie pracy. Jednolity kontrakt będzie stosowany w każdym przypadku, gdy więź prawna między pracodawcą a pracownikiem ma charakter trwały. Dokładny kształt jednolitego kontraktu chcemy wypracować w dialogu z przedstawicielami pracowników i pracodawców. Zakładamy, że uprawnienia z zakresu stosunku pracy byłyby pochodną długości okresu zatrudnienia u danego pracodawcy. Jednolity kontrakt będzie dawał takie uprawnienia ubezpieczeniowe, jak praca na etacie, na przykład prawo do zwolnienia lekarskiego. W pierwszym roku pracy pracownikowi przysługiwałby dwutygodniowy okres wypowiedzenia, a prawo do urlopu przysługiwałoby mu proporcjonalnie do przepracowanego okresu, czyli 1,5 dnia w miesiącu. Zatrudnionym przez okres od roku do trzech lat przysługiwałby miesięczny okres wypowiedzenia, a w przypadku rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy wydłużałby się do trzech miesięcy. Wymiar urlopu wynosiłby minimum 20 dni. Osobom zatrudnionym przez okres powyżej trzech lat przysługiwałby trzymiesięczny okres wypowiedzenia oraz urlop w pełnym, dwudziestosześciodniowym wymiarze.

Jednolity podatek. Obecny system podatków dochodowych jest zbyt skomplikowany. W jego ramach występuje zbyt wiele źródeł przychodu, które są odmiennie opodatkowane i oskładkowane (choć faktyczne różnice między nimi nie są duże). Postulujemy więc zasadnicze uproszczenie sposobu naliczania podatku od dochodów osobistych dla osób fizycznych (w przypadku dochodów z działalności innej niż gospodarcza). Podatek wraz ze składkami na ubezpieczenie byłby pobierany przez płatnika/zleceniodawcę, według degresywnej stawki właściwej dla podatnika, zwiększającej się płynnie i uzależnionej od dochodu całego gospodarstwa domowego, czyli dochodu dzielonego na członków rodziny – wszelkie ulgi podatkowe na dzieci byłyby automatycznie „wszyte” w system. Najbardziej skorzystają na tym najbiedniejsi i rodziny z dziećmi – nawet do pięciu tysięcy złotych rocznie. Najbiedniejsi zapłacą tylko 10 procent podatku.

Składka ZUS płacona wtedy, gdy jest dochód. Obecnie polscy przedsiębiorcy są zobowiązani płacić składki na ZUS niezależnie od wypracowanych dochodów. Jeżeli w ich działalności marże są niskie, w słabszych okresach może to prowadzić do sytuacji, w której nie stać ich nawet na pokrycie kosztów składek. To absurd. Dlatego chcemy wprowadzić zasadę, że składka na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne jest naliczana od dochodów, a nie od przychodów. Jeśli podatnik nie deklaruje dochodu, to nie płaci składki – budżet państwa może natomiast dopłacić za niego minimalną składkę zdrowotną. Jednocześnie jednak w czasie, gdy przedsiębiorca będzie miał duże dochody, jego składka będzie analogicznie wyższa (bo liczona na przykład jako procent dochodu).

Wsparcie na start. Zagwarantujemy powszechność dostępu do kapitału na dobrych warunkach poprzez rozwój funduszy kapitału zwrotnego, co zwiększy liczbę firm korzystających ze wsparcia. Będziemy kontynuować rozbudowę (na poziomie lokalnym i regionalnym) systemu poręczeń i gwarancji, zabezpieczających spłatę kredytu obrotowego i inwestycyjnego dla mikro-, małych lub średnich przedsiębiorstw (MŚP). Stworzymy powszechny system poradnictwa i informacji gospodarczej.

Zamówienia publiczne dostępne dla MŚP. Realizacja zamówień publicznych powinna być bardziej dostępna dla MŚP jako jedno z możliwych źródeł przychodu i innowacyjnego rozwoju. Wprowadzimy w zamówieniach publicznych instytucję „rekomendacji dla MŚP” – w sposób spełniający warunki i dopuszczalność preferencji krajowych.

Mobilność i kompetencje to zysk dla wszystkich. Będziemy wspierać samorządy realizujące programy skutkujące zwiększeniem mobilności pracowników, między innymi poprzez zwiększanie liczby dostępnych, tanich mieszkań na wynajem.

Pensje w górę, koszty pracy w dół. Obniżymy lub zlikwidujemy część pozapłacowych kosztów pracy, na których powstawanie pracodawca nie ma wpływu. Dzięki temu wynagrodzenie pracownika oraz jego prawa pracownicze nie zostaną umniejszone. Na przykład finansowanie całości zwolnienia lekarskiego z powodu choroby, w tym pierwszych 33 dni, za które dziś wypłaca wynagrodzenie pracodawca, powinno być realizowane przez ZUS, według zasady: „kto pobiera, ten wypłaca”.

Uczciwe zasady ubezpieczenia. Zniesiemy obowiązek płacenia składki zdrowotnej przez instytucje rynku pracy. Mimo szerokiej oferty rynku pracy wciąż występuje zjawisko pracy w

szarej strefie. Jednym z powodów jest na przykład chęć uniknięcia egzekucji finansowych (ściągnięcia wierzytelności z pensji). Wiele osób tak zarabiających rejestruje się w urzędach pracy tylko dla uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego.

Przyjazne prawo. Chcemy stworzenia niezależnej Rady Nadzoru nad Regulacjami (RNR), na wzór istniejących na przykład w Niemczech, Holandii, Czechach. Będzie ona oceniała proponowane zmiany w prawie pod kątem praktycznych skutków dla adresatów nowego prawa. Chcemy wprowadzić zasadę proobywatelskiej (a więc także proprzedsiębiorczej) interpretacji prawa. Zgodnie z tą zasadą każda wątpliwość byłaby rozstrzygana na korzyść obywatela/przedsiębiorcy. Ustanowimy też regułę, że każda odpowiedź administracji na pisemne zapytanie obywatela miałyby wiązać administrację publiczną (nie tylko dany organ administracji publicznej, ale wszystkie jej organy). To znaczy, że zastosowanie się przez obywatela do otrzymanej odpowiedzi organu administracji publicznej zwalniałoby go z ewentualnej odpowiedzialności za błąd urzędniczy. Zasada powinna dotyczyć wszystkich obywateli i we wszystkich sprawach.

Premia dla innowacyjności. W ostatnich latach innowacyjność w gospodarce budowaliśmy w dużej mierze za środki unijne. To była konieczność, musieliśmy szybko zmniejszyć dystans dzielący nas od firm w krajach z nowoczesnymi gospodarkami. Trzeba mieć jednak świadomość, że w odległej przyszłości, wraz ze wzrostem zamożności Polski, środki unijne (w tym dotacje na innowacyjność) będą się kurczyć. Musimy więc stworzyć własne, krajowe narzędzia, szczególnie podatkowe, skutecznie wspierające badania i rozwój, w tym działalność badawczo-rozwojową w sektorze prywatnym. Postulujemy wprowadzenie możliwości „podwójnego” odliczania wydatków na B+R jako kosztów uzyskania przychodów oraz od kwoty do opodatkowania. Proponujemy wprowadzenie „patent-boxu”, czyli możliwości odliczania od podstawy opodatkowania określonego procentu przychodów ze sprzedaży/cesji praw do patentów i *know-how*. Opowiadamy się za wprowadzeniem ulgi podatkowej na opracowanie i wdrożenie własnej technologii do praktyki (obok istniejącej ulgi na zakup nowych technologii) oraz wprowadzeniem przyspieszonej amortyzacji przy inwestycjach w innowacje. Uważamy też, że powinniśmy zagwarantować polskim przedsiębiorcom dostęp do biblioteki patentów za relatywnie niewielką opłatą. Zaproponujemy zniesienie opodatkowania aportu komercjalizowanej własności intelektualnej.

Wznowienie Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. PiS neguje całą III RP i wszystkie osiągnięcia poprzedników. Dlatego wstrzymał finansowanie programu budowy „schetynówek”, dzięki któremu w latach 2008–2015 wybudowano wiele kilometrów dróg gminnych i powiatowych. Uważamy, że potrzebna jest nie tylko sieć autostrad i dróg ekspresowych, którą zbudowaliśmy przez osiem lat. Dla wielu Polaków ważne są dobre drogi na poziomie lokalnym, którymi mieszkańcy dojeżdżają do pracy czy szkoły. Powrócimy do budowy „schetynówek” i zagwarantujemy ich finansowanie z budżetu państwa.

Skuteczniejsza ochrona środowiska naturalnego. Opłaty za korzystanie z zasobów naturalnych nie mogą mieć celu fiskalnego; powinny zachęcać do dbałości o środowisko i jego oszczędzania. Uważamy, że pobór opłat (i ich późniejsze wykorzystanie) powinien być powiązany z obszarem, którego dotyczy działalność gospodarcza. Dlatego proponujemy przekazanie samorządom województw większości kompetencji w zakresie zarządzania środowiskiem, włączając w to zarówno pobór opłat, jak i dysponowanie środkami publicznymi na rzecz ochrony środowiska. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska jako krajowa agencja płatnicza (w rozumieniu ustawy o finansach publicznych) powinien skoncentrować się na obsłudze projektów środowiskowych finansowanych środkami zagranicznymi.

OBYWATEL I SOLIDARNOŚĆ SPOŁECZNA

Kluczem do rozwoju jest odpowiedź na problemy dotyczące nierówności społecznych i wykluczenia. Wzrost kapitału społecznego i rosnące zaufanie są czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego i poprawy jakości życia. Najważniejsze jest ograniczenie przyczyn zróżnicowania terytorialnego oraz wynikającego z uwarunkowań rodzinnych, wykształcenia, stanu zdrowia, wreszcie skrajnej różnicy w dochodach. Odpowiedzią jest aktywność i polityka budowania solidarności, wzajemnej pomocy, tworzenie warunków do samodzielności. To wymaga projektów w polityce społecznej nastawionych na pomoc każdemu, na człowieka i jego społeczną integrację. Zadania takie muszą być realizowane wspólnie przez instytucje państwa, samorządy, organizacje obywatelskie – przy wykorzystaniu, jeśli to możliwe, nowych technologii.

Zmiany demograficzne powodują, że Polska będzie szczególnie potrzebowała polityki senioralnej. Rządy Platformy Obywatelskiej zaczęły ją budować, ale trzeba zrobić znacznie więcej.

Oto nasze postulaty:

Czek dla rodzin z osobami niesamodzielnymi. Opieka nad osobami niesamodzielnymi – czy to ze względu na wiek i choroby, czy niepełnosprawność od dziecka – wymaga troski i zaangażowania rodziny. Dzisiaj mamy różne formy wsparcia: świadczenia finansowe, wsparcie opiekunów oraz dostęp do usług wspomagających rozwój i poprawę jakości życia. Rosnąca skala niesamodzielnności z tytułu wieku wymaga nowych rozwiązań.

Platforma Obywatelska wprowadzi czek dla rodzin z osobami niesamodzielnymi, pozwalający finansować różne usługi potrzebne takim osobom. Dzięki temu możliwe będzie łączenie środków własnych rodziny oraz wsparcia zewnętrznego, publicznego. O wyborze niezbędnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb narzędzi wsparcia sfinansowanych dzięki czekowi (takich jak rehabilitacja, sprzęt rehabilitacyjny, godzin pracy opiekuna, zapłata za usługi członków rodziny, dodatkowe wizyty lekarskie w systemie prywatnym, specjalna dieta, używanie cyfrowych urządzeń pozwalających na stały monitoring stanu zdrowia w czasie realnym) rodziny będą decydowały samodzielnie.

Jednym ze źródeł sfinansowania projektu powinien być Fundusz Rezerwy Demograficznej.

Platforma telemedyczna. Zmorą pacjentów jest oczekiwanie na wizyty u lekarza i brak koordynacji pracy różnych lekarzy w celu integracji terapii i opieki. Aby rozwiązać ten problem, wprowadzimy do powszechnego użytku platformy telemedyczne. To możliwość skorzystania poprzez komputer, smartfon, tablet i odpowiednie oprogramowanie z łączności z lekarzem i bazą własnych danych. Już dzisiaj w świetle polskiego prawa takie urządzenia są definiowane jako medyczne, wymagające określonych certyfikacji. To gwarantuje jakość i pewność usług jeśli chodzi o parametry sprzętu, połączenia, gwarancje bezpieczeństwa danych i wypełnianie zobowiązań dotyczących ochrony danych osobowych.

Platformy będą miały wiele funkcjonalności. Pomogą w umawianiu wizyty bezpośrednio z lekarzem. Umożliwią wizytę on-line, co przyspieszy interwencję lekarską. Będą tworzyły – za zgodą pacjenta – bazę danych wyników jego badań i przebiegu chorób; również za zgodą pacjenta dane te będą dzielone między zajmujących się pacjentem lekarzy różnych

specjalizacji. Platforma telemedyczna pozwoli nie tylko na zapis działań terapeutycznych: przepisanych leków, zaordynowanych ćwiczeń, monitoring stanu zdrowia, ale będzie też przypominała pacjentowi o zaleceniach, na przykład braniu leków. Platforma będzie miała łączność, na bezpiecznych zasadach, z cyfrowymi urządzeniami pokrewnymi noszonymi przez pacjenta lub używanymi przez niego w celu kontrolowania stanu zdrowia: pomiaru ciśnienia, poziomu cukru we krwi, badaniu serca itp. Efektem będzie stały monitoring zdrowia, co jest szczególnie ważne dla profilaktyki, zwłaszcza w chorobach przewlekłych.

Technologicznie takie rozwiązania są możliwe już dzisiaj. Niezbędne jest uporządkowanie ram prawnych dla tego rozwiązania, edukacja pacjentów i lekarzy, dobra infrastruktura (internet wysokiej jakości), jasność rozliczeń usług, współpraca wszystkich podmiotów przy wdrożeniu systemu.

Zmodyfikujemy program Rodzina 500+ tak, by obejmował wszystkie dzieci. PiS w kampanii wyborczej oszukał część Polaków, wabiąc ich pomocą na każde dziecko. Trzy miliony dzieci nie otrzymały jednak wsparcia od państwa. Przywrócimy sprawiedliwość i obejmiemy pomocą wszystkie dzieci, aby żadna rodzina nie była poszkodowana.

Program edukacji cyfrowej seniorów. Jeśli seniorzy mają uczestniczyć w wielkich przemianach społecznych i gospodarczych, jakie niesie ze sobą rewolucja cyfrowa, to nie mogą być wykluczeni ze świata cyfrowego przez brak umiejętności.

Trzeba nawiązać do świetnych projektów w ramach przedsięwzięcia „Latarnicy”, w którym młodzi, odpowiednio wyszkoleni wolontariusze, otrzymujący w określonej fazie projektu stypendia, uczyli seniorów cyfrowych kompetencji. Z udziałem środków publicznych: rządowych, europejskich i samorządowych, należy takie projekty przygotować i wdrożyć na wielką skalę w całym kraju. Trzeba zastosować jedną, wypróbowaną metodologię. Dobrym miejscem do realizacji takich działań mogą być biblioteki, szczególnie w miejscach, gdzie już funkcjonują e-biblioteki.

Platforma Obywatelska powinna – promując tego rodzaju projekty – sprawdzić możliwości i przygotować projekt uzupełniający, możliwy do zastosowania na wielką skalę. Po cyfryzacji sygnału telewizyjnego urządzenia telewizyjne dają możliwość interaktywności widzów szerszej niż używanie pilota. Można w ramach naprawdę publicznej i naprawdę obywatelskiej telewizji przygotować lekcje użytkowania komputera, tabletu, aplikacji i sieci.

Dla seniorów taka oferta byłaby najprostsza – lekcje cyfrowych umiejętności w domu, przed własnym telewizorem. Efektem byłby szybki i znaczny wzrost umiejętności cyfrowych w starszej części społeczeństwa, a dzięki temu uniknięcie cyfrowego wykluczenia.

Urlop na odbudowę sił. W dzisiejszych czasach szybko zmieniają się warunki i wymagania w pracy. Żeby praca dawała satysfakcję i pewność rozwoju kariery zawodowej, trzeba odnawiać umiejętności, przygotowywać się do nowych wyzwań. Po przeszło dwudziestu latach pracy potrzebna jest również regeneracja sił fizycznych i psychicznych.

Dlatego wzorem innych krajów, z wykorzystaniem możliwych do stworzenia funduszy aktywizacji zawodowej, a także Funduszu Pracy oraz funduszy pracodawców inwestujących w przyszłość pracownika, proponujemy półroczny urlop rewitalizacyjny dla pracowników w wieku 45–50 lat. Nie chodzi tylko o wypoczynek, ale o regenerację – zależnie od wskazań lekarskich dotyczących zdrowia i samopoczucia psychicznego. To musi być czas odnawiania kwalifikacji i budowania nowych kompetencji, niekiedy całościowej przebudowy potencjału zawodowego – tak, żeby w drugiej połowie życia zawodowego można było lepiej dostosować się do nowych wymogów: wiedzy, zarządzania, relacji społecznych, technologii. Wokół tych działań rozwiną się różnego rodzaju usługi, których wycena musi być przejrzysta i rzetelna, uwzględniająca realne efekty.

Jeśli potraktować to przedsięwzięcie jak inwestycję w pracowników, jest ono wysoce opłacalne i pozwoli pracować efektywniej, dłużej, z większą satysfakcją.

Bon na leki. Wprowadzimy Rządowy Program Znoszenia Barrier Ekonomicznych w dostępie do leków „Bon na leki” – dla wszystkich obywateli, niezależnie od wieku, znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, których niskie dochody stwarzają finansową barierę w dostępie do leków. Każdy obywatel spełniający kryteria dochodowe otrzyma bon na leki o wartości co najmniej 200 złotych miesięcznie. Program obejmie wszystkich potrzebujących wsparcia seniorów, a nie tylko dla arbitralnie wyznaczoną grupę osób powyżej 75 roku życia, bo finansowe bariery w dostępie do leków istnieją także wśród młodszych emerytów i rencistów.

Geriatra bez skierowania od lekarza POZ dla osób powyżej 75 roku życia. Dziś lekarze POZ niechętnie kierują osoby starsze do poradni geriatrycznych. Likwidacja skierowań ułatwi i uprości dostęp do specjalisty. Wprowadzimy też wypracowane standardy postępowania w

opiece geriatrycznej jako powszechnie obowiązujące oraz całościową ocenę geriatryczną pacjentów w przychodniach geriatrycznych (ambulatoryjnej opiece specjalistycznej) i zapewnimy jej finansowanie z NFZ.

Przywrócenie finansowania *in vitro* z budżetu państwa. Dzięki uruchomionemu przez rząd Platformy Obywatelskiej programowi *in vitro* w Polsce urodziło się ponad pięć tysięcy dzieci. W okresie trzech lat przeznaczyliśmy 150 milionów złotych na pomoc dla par starających się o potomstwo. PiS, kierując się pobudkami ideologicznymi, zawiesił nasz program. Zobowiązujemy się do przywrócenia wsparcia finansowego dla niepłodnych par, bo rozumiemy, że nie ma większej radości niż własne dziecko.

Kompromis aborcyjny zagwarantowany w Konstytucji RP. Niepokoją nas kolejne próby podważania przez PiS zawartego dwie dekady temu porozumienia w sprawie aborcji. Sprzeciwiamy się naruszaniu obecnego kompromisu, nie chcemy kolejnych wojen aborcyjnych. Jesteśmy zatroskani o życie i zdrowie Polek. Dlatego postulujemy mocniejsze ugruntowanie dotychczasowych rozwiązań prawnych dotyczących aborcji - zagwarantowanie w ustawie zasadniczej obecnych warunków przerywania ciąży.

Seniorzy współdecydują. W trakcie naszych rządów politykę senioralną budowaliśmy w partnerstwie z osobami starszymi, razem z gminnymi radami seniorów, Uniwersytetami Trzeciego Wieku, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów oraz innymi organizacjami senioralnymi. Dziś tak wypracowane formy dialogu społecznego z seniorami nie są rozwijane, a przejęty dorobek nie jest wykorzystywany.

Przywrócimy współpracę z seniorami. Obywatelski Parlament Seniorów i jego coroczna sesja wróć do Sali Posiedzeń Sejmu RP (wyrzucone przez „dobrą zmianę”). Miejsce jej organizacji jest symbolem dialogu i otwartości państwa i jego organów na reprezentację osób starszych.

Wprowadzimy ustawową możliwość powoływania przez rady powiatów i sejmiki wojewódzkie powiatowych i wojewódzkich rad seniorów. Będzie to kontynuacja działań rozpoczętych poprzez nowelizację ustawy o samorządzie gminnym, która umożliwiła powoływanie gminnych rad seniorów. Seniorzy otrzymają możliwość działań konsultacyjnych, doradczych i inicjatyw na każdym szczeblu samorządu terytorialnego.

Zawodowa aktywność seniorów. Uruchomimy działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości seniorów (senioralne „inkubatory przedsiębiorczości”). Wprowadzimy zachęty dla

pracodawców realizujących innowacyjne programy na rynku pracy powiązane z diagnostyką zdrowia pracowników oraz poradnictwo zawodowe na każdym etapie życia. Chcemy zapobiegać odchodzeniu z rynku pracy osób w wieku 50+.

POLSKA, EUROPA, ŚWIAT

Silna Polska w bezpiecznej Europie – to hasło z 2014 roku wciąż najlepiej oddaje naszą wizję polityki zagranicznej. Nie mamy wątpliwości, że członkostwo w Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckim dało Polsce najlepszy czas w jej historii. Nasza ojczyzna nigdy nie była równie zamożna ani bezpieczna, nigdy nie miała tak dobrych stosunków z większością swoich sąsiadów. UE i NATO dają nam szansę na dalszy rozwój, na jeszcze lepszą przyszłość dla naszych dzieci. Dlatego naszym obowiązkiem jest umacniać europejską i transatlantycką integrację. Dziś sens integracji w ramach UE jest podważany. Coraz więcej populistycznych partii politycznych otwarcie krytykuje i kontestuje zjednoczoną Europę – albo cały projekt, albo jego niektóre elementy. Referendum w Wielkiej Brytanii najlepiej pokazuje, do czego prowadzą lata antyeuropejskiej propagandy i obwiniania UE za porażki krajowej klasy politycznej. Po Brexicie pojawia się pokusa budowania małej federalnej Unii, skupionej wokół państw założycielskich. Niestety, obecny polski rząd przez swoją retorykę szukania winnych, podważania kompetencji unijnych instytucji, obrażania partnerów, ogłaszania konieczności przeprowadzenia rewolucji kulturowej, daje tylko argumenty do ręki tym, którzy chcieliby pozostawić nas na marginesie integracji.

Musimy się temu przeciwstawić. Rozpad UE na ściśle zintegrowane centrum oraz peryferia (na które mogą nas wyprowadzić działania PiS) przekreśliłby cały wysiłek ostatnich 27 lat. Nie ma bardziej niebezpiecznego scenariusza dla Polski. Naszym zadaniem teraz i w przyszłości będzie do tego za wszelką cenę nie dopuścić. Polska pozostanie jednym z krajów decydujących o przyszłości wspólnoty europejskiej.

Oto nasze postulaty:

Obrona jednolitego rynku europejskiego. W UE widoczny jest dziś trend kwestionowania podstaw jednolitego rynku, w tym zwłaszcza swobody przemieszczania się oraz swobodnego świadczenia usług. Razem z sojusznikami z innych krajów skutecznie zablokujemy próby

demontowania wspólnego rynku. Nie ograniczymy się jednak do tego. Chcemy zwiększyć swobodę działania na rynku, zlikwidować ostatnie bariery, które na poziomie narodowym utrudniają działalność polskim przedsiębiorcom na europejskich rynkach. Europa potrzebuje większej konkurencji gospodarczej.

Wspólna polityka ochrony granic. Niekontrolowana imigracja pozostaje poważnym zagrożeniem dla UE. Musimy odzyskać kontrolę nad jej zewnętrznymi granicami, używając do tego celu między innymi Europejską Straż Graniczną. Polska jest krajem granicznym UE, więc być może w przyszłości to my będziemy potrzebowali wsparcia.

UE musi wypracować wspólną politykę imigracyjną. Solidarność musi się jednak wiązać z dobrowolnością. Sprzeciwimy się pomysłom wprowadzenia automatycznych mechanizmów rozdziału uchodźców. Nie ma i nie będzie na to społecznego przyzwolenia – nasi europejscy partnerzy muszą się z tym pogodzić. Rozdział uchodźców musi się odbywać na zasadach dobrowolnych.

Wspólna walka z terroryzmem. Coraz większym wyzwaniem dla UE staje się także walka z terroryzmem. Obowiązkiem Polski jest poprzeć pomysły skuteczniejszej walki z terroryzmem na poziomie unijnym (zwłaszcza dalej idącą wymianę informacji), z odpowiednimi gwarancjami zabezpieczającymi wolności obywatelskie. To oznacza konieczność pogłębienia integracji na tym polu, ale akurat w tej kwestii „więcej Europy” przyniesie korzyści.

Odbudowa sojuszu z Niemcami, Francją i Stanami Zjednoczonymi. Pod pozorem „wzmocnienia polskiej podmiotowości” rząd PiS skonfliktował się ze wszystkimi najważniejszymi partnerami – Stanami Zjednoczonymi, Francją i Niemcami oraz europejskimi instytucjami. Odbudujemy te sojusze. Polska szybko będzie potrzebowała pomysłu na powrót do grupy najbardziej wpływowych państw UE, decydujących o kierunku integracji europejskiej. Aby skutecznie forsować nasze interesy, konieczna jest jak największa liczba sojuszników. Bez nich niemożliwa będzie skuteczna obrona naszej racji stanu.

SPRAWNE PAŃSTWO BLIŻEJ LUDZI

Po 27 latach od rozpoczęcia transformacji konstrukcja ustrojowa naszego państwa wymaga odświeżenia, by lepiej odpowiadała oczekiwaniom obywateli i wymaganiom XXI-wiecznej rzeczywistości. Zmiany są potrzebne zwłaszcza w obszarze samorządowym oraz wymiarze sprawiedliwości.

Samorząd terytorialny w Polsce od 1990 roku jest ważnym elementem ustroju naszego państwa. Decentralizacja i reforma administracyjna kraju, przeprowadzona w dwóch etapach w 1990 i 1998 roku, uwolniła pozytywną energię Polek i Polaków. To samorzady świadczą dziś większość usług dla mieszkańców i generują dwie trzecie inwestycji w sektorze publicznym. Dotychczasowe sukcesy samorządów i ich wkład w modernizację kraju przekonują nas do dalszej decentralizacji państwa i przenoszenia kompetencji jeszcze bliżej obywatela. Potrzebujemy kolejnego impulsu dla rozwoju naszych lokalnych ojczyzn.

Oto nasze propozycje:

Decentralizacja podstawą demokratycznego państwa. Postulujemy przekazanie kompetencji wojewody do samorządów wojewódzkich i powiatowych. Wojewoda jako pełnomocnik rządu w regionie pełniłby nadzór prawny nad działalnością samorządu terytorialnego i wykonywał zadania z zakresu zarządzania kryzysowego. Proponujemy likwidację rządowych agencji zarządzających nieruchomościami Skarbu Państwa i przekazanie gospodarowania ich majątkiem do powiatów i miast na prawach powiatu. Opowiadamy się za rozwijaniem narzędzi włączających obywateli do zarządzania wspólnotami samorządowymi, takich jak budżety partycypacyjne, fundusze sołeckie i centra aktywności lokalnej.

Więcej pieniędzy dla samorządów. Potrzebna jest zmiana ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zwiększająca wysokość, stabilność i niezależność budżetów samorządowych. Proponujemy zwiększenie dywersyfikacji dochodów samorządów i częściowe ich oparcie na najbardziej stabilnym w naszym systemie finansowym podatku VAT. Proponujemy też zwiększenie dochodów własnych – przy jednoczesnym ograniczeniu dotacji i subwencji wypłacanych z budżetu państwa.

Dla ułatwienia zarządzania finansami w samorządach proponujemy standaryzację usług publicznych, połączoną z ich wyceną. Chcemy też zwiększyć kompetencje samorządów w zakresie podatków i opłat lokalnych.

Widząc efekty dotychczasowych działań i dalsze potrzeby, proponujemy powołanie Krajowego Funduszu Rewitalizacyjnego. Opowiadamy się za wzmocnieniem narzędzi rozwoju lokalnego: Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, programów subregionalnych i Kontraktów Terytorialnych oraz strategii ponadregionalnych. Przygotowując się do stopniowego ograniczania funduszy europejskich po 2020 roku, postulujemy utworzenie Krajowego Funduszu Rozwoju Regionalnego, aby móc kontynuować najważniejsze zadania rozwojowe w polskich regionach.

Premia za współpracę. Postulujemy wypracowanie mechanizmu zachęt finansowych i organizacyjnych do łączenia się małych gmin i powiatów. Proponujemy też przygotowanie ustaw metropolitalnych oddzielnie dla każdego obszaru funkcjonalnego miasta. Widzimy potrzebę wspierania wszelkich form współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi i nieformalnymi grupami obywateli.

Więcej demokracji na szczeblu lokalnym. Jesteśmy przekonani, że model funkcjonowania systemu demokratycznego na szczeblu lokalnym wymaga odświeżenia. Proponujemy bezpośredni wybór starosty, jednoosobowego organu wykonawczego powiatu. Wsłuchując się w głos opinii publicznej, postulujemy też ograniczenie możliwości sprawowania funkcji wójta, burmistrza, prezydenta, starosty i marszałka do dwóch pięcioletnich, następujących po sobie kadencji samorządowych.

Przywrócenie niezależności prokuraturze. Powrócimy do modelu, który został wprowadzony w czasie rządów PO–PSL, funkcjonującego we wszystkich krajach UE. Prokuratura musi być niezależna od rządu, od polityków. Opowiadamy się za trwałym, czyli zapisanym w Konstytucji RP, rozdzieleniem funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego. Aby wzmocnić niezawisłą kontrolę nad pracami organów śledczych i jednocześnie zwiększyć ich skuteczność, postulujemy wprowadzenie do procesu karnego instytucji „sędziego śledczego”.

Szybsze decyzje sądów w obszarze gospodarczym. Polska gospodarka cierpi z powodu ogromnych opóźnień w płatnościach pomiędzy przedsiębiorcami, jak i z tytułu świadczeń

publicznoprawnych. Każdego roku polskie firmy tracą miliardy złotych z powodu niemożności wyegzekwowania należnej zapłaty od nieuczciwych kontrahentów. Dlatego chcemy usprawnić i rozszerzyć działalność e-sądu. Wprowadzimy realną współpracę organów egzekucyjnych i administracyjnych poprzez narzędzia informatyczne zapewniające sprawną wymianę informacji. Zaostrzymy przepisy karne dla dłużników ukrywających majątek i działających na niekorzyść wierzyciela.

Równolegle zaostrzymy kary dla osób niewywiązujących się z obowiązku opłacania alimentów.

Wzmocniona demokratyczna kontrola nad służbami specjalnymi. Wprowadzimy narzędzia zapewniające apolityczność i należyty nadzór nad służbami specjalnymi. Wyznaczymy wyraźne reguły podejmowania działań operacyjnych, by nie dochodziło do naruszenia podstawowych praw człowieka i jego wolności. Proponujemy włączenie do kontroli nad działalnością służb specjalnych apolitycznego, wąskiego gremium eksperckiego – takie rozwiązanie funkcjonuje na przykład w Niemczech i we Francji. Wprowadzimy zasadę informowania obywatela o zakończonych wobec niego działaniach operacyjnych.

Impeachment wobec Prezydenta RP. Wydarzenia ostatniego roku pokazały nową sytuację: głowa państwa, która ma być strażnikiem Konstytucji, może łamać ustawę zasadniczą. Prezydent nie może być odpowiedzialny tylko przed Bogiem i historią, dlatego proponujemy wprowadzenie procedury usunięcia głowy państwa z urzędu.

PRZYSZŁOŚĆ

Na przyszłość polskiego społeczeństwa i polskiej gospodarki będą wpływać dominujące dziś tendencje rozwojowe: globalizacja, zmiany technologiczne, pogarszająca się sytuacja demograficzna oraz nowe zagrożenia, takie jak skrajny populizm, terroryzm, migracje, cyberprzestępczość.

Sukces w przyszłości osiągną te społeczeństwa, które będą umiały dostosować się do ciągle zmieniających się warunków. Innowacyjność jest możliwa tylko tam, gdzie edukacja, nauka i kultura uczą otwartości i elastyczności. Tylko społeczeństwa wykształcone w nowoczesny sposób odniosą sukces.

Dziś system edukacji i szkolnictwa wyższego w zbyt małym stopniu odpowiada na nasze potrzeby rozwojowe. Co gorsza, obecny rząd cofa nas w rozwoju, przywracając do edukacji rozwiązania z czasów komunizmu. Reforma edukacji, rozumianej jako całość kształcenia – od przedszkola po uczelnie wyższe – będzie więc konieczna dla zagwarantowania dobrej przyszłości. Tak samo potrzebna będzie nauka współpracy, innowacyjności, zespołowego rozwiązywania problemów.

Warunkiem koniecznym dla rozwoju jest też przygotowanie kraju i społeczeństwa do pełnej cyfryzacji. Technologiczna rewolucja, która zmieni społeczeństwa, już się zaczyna.

Oto nasze postulaty:

Szkoła przyszłości. Szkoła XXI wieku nie może być halą produkcyjną. Musi być szyta na miarę dla każdego ucznia, by jego potencjał mógł się w pełni rozwijać. Kreatywność i innowacyjność to bardzo pożądane umiejętności, ważne nie mniej niż nauka pisania i czytania. Dlatego proponujemy wprowadzenie wielu zmian, które pomogą zrealizować te cele.

Szkoła bez testów. Trzeba zreformować systemy egzaminacyjne i odchodzić od „testomanii”. Zamiast egzaminów ocena uczniów na podstawie ich osiągnięć w całym okresie nauki w szkole podstawowej.

Zwiększenie autonomii szkół. Chcemy umożliwić szkołom samodzielny wybór formuły oceniania oraz odchudzenie podstawy programowej.

Wspieranie dyrektorów w roli liderów szkół. Dyrektorzy nie mogą być tylko administratorami. Ważne jest zwiększenie nacisku na społeczny charakter wyboru dyrektora szkoły oraz rozwój przywódczych kompetencji dyrektorów w ramach ich kształcenia.

Rodzice współrządzający szkołą. Chcemy ugruntować pozycję rad szkół i je promować oraz wprowadzić rady oświatowe. Społeczną kontrolę nad długofalowym rozwojem polskiej edukacji zwiększymy także poprzez powołanie Krajowej Rady Edukacji oraz opracowanie nowej ustawy o oświacie – Konstytucji Oświatowej.

Udoskonalenie programów kształcenia nauczycieli. Zwiększymy nacisk na nauczanie nowoczesnych metod kształcenia oraz wykorzystywanie technologii w edukacji. Przeprowadzimy cyfryzację szkół. Opowiadamy się za efektywnym wykorzystywaniem nowych technologii w szkołach, zwiększaniem cyfrowych materiałów edukacyjnych,

udostępnianych na zasadzie otwartych zasobów, oraz dalszym rozwojem szkolnej infrastruktury IT.

Mądra odpowiedź na niż demograficzny. Zmniejszymy liczebność klas oraz uruchomimy proces przekazywania małych, przeznaczonych do likwidacji szkół w ręce organizacji pozarządowych.

Efektywniejsze nauczanie języków obcych. Program nauki języków obcych będzie skoncentrowany na nauce mówienia (faktycznej komunikacji). Motywowanie do nauki języka będzie dokonywane poprzez zapoznanie uczniów z obcą kulturą i ludźmi.

Uczelnie dla nowoczesnej gospodarki. Proponujemy rozpoczęcie procesu specjalizacji i podziału uczelni wyższych w kraju na trzy kategorie: szkoły dydaktyczno-praktyczne, szkoły dydaktyczno-badawcze oraz szkoły ukierunkowane przede wszystkim na badania. Każda z tych kategorii miałaby własne uwarunkowania prawno-finansowe. Na przykład prawo do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego utrzymałyby nieliczne, najlepsze jednostki. W przypadku uczelni najbardziej elitarnych zostałyby przywrócone egzaminy wstępne. W ramach procesu specjalizacji wsparcie państwa powinno premiować konsolidację uczelni. Należy znacząco zwiększyć przeznaczone na badania środki leżące w gestii instytucji niezależnych (NCN i NCBiR), przy jednoczesnym zmniejszeniu funduszy na cele statutowe – niesłużące prowadzeniu badań.

Nowe zasady finansowania uczelni. Proponujemy zmianę algorytmu finansowania uczelni, tak aby podstawowym elementem nie była liczba studentów. Zmiana ma dotyczyć także sposobu oceniania uczelni: ocenie powinny podlegać osiągnięcia w ramach dziedzin nauki, a nie tylko jednostki naukowe.

Mobilność naukowców. Postulujemy wprowadzenie narzędzi premiujących mobilność kadry naukowej i zapraszanie naukowców spoza uczelni (zwłaszcza z zagranicy). Należy ograniczyć niekorzystne zjawisko związania naukowca przez całe życie zawodowe tylko z jedną uczelnią.

Nauka nowych kompetencji. Całość programów kształcenia, począwszy od pierwszych klas szkoły podstawowej, na programach studiów skończywszy, musi kłaść większy nacisk na naukę kompetencji ułatwiających życie w XXI-wiecznej gospodarce globalnej: wnioskowanie, przetwarzanie danych, inteligencję emocjonalną, myślenie projektowe, umiejętność pracy zespołowej oraz pracy w informacyjnym szumie itp.

Cyfrowy przełom. Inwestycje w dostęp do sieci – światłowodowych, mobilnych, kablowych, satelitarnych – są kluczowe dla cyfrowej aktywności społeczeństwa, małego biznesu, całej gospodarki. Z punktu widzenia codziennego użytkownika ważny jest dostęp do sieci o odpowiednich parametrach jakości (potocznie mówiąc, szybkiej) w każdym miejscu publicznym za darmo.

Platforma Obywatelska, wykorzystując plany rozwoju infrastruktury oraz współpracę z samorządami i operatorami infrastruktury (po dokonaniu kalkulacji), wdroży projekt pełnego dostępu do internetu przez Wi-Fi w przestrzeniach publicznych zamkniętych (urzędach, bibliotekach, szkołach, placówkach medycznych, uczelniach itp.) oraz otwartych (parkach, miejscach rozrywki, placach przed budynkami publicznymi, komunikacji publicznej itp.). Stworzy to możliwość ciągłego używania internetu oraz łatwiejszego korzystania z usług publicznych oferowanych przez miasto. Nic nie stoi na przeszkodzie, by przykładowo Wi-Fi na przystankach dawało poprzez odpowiednie aplikacje informacje dla oczekujących o rozkładzie jazdy, ewentualnych spóźnieniach czy mijanych podczas podróży miejscach (ważne dla turystów).

Taki projekt przyniesie wzrost umiejętności cyfrowych w społeczeństwie, da poczucie komfortu i wygody w korzystaniu z Internetu, stworzy presję popytową na nowe usługi, jak również zwiększy komunikację między obywatelami a na przykład władzami samorządowymi.

Polski Dom Start-Upowy w Dolinie Krzemowej. Szansą na przyspieszenie zmian cyfrowych w Polsce jest rozwój start-upów na wielką skalę. Powinny one być wspomagane przez tworzenie akceleratorów, hubów z udziałem świata nauki, biznesu, instytucji finansowych gotowych na podwyższone ryzyko w udzielaniu kredytów, samorządów i młodych liderów innowacyjnego biznesu. Ważny jest kontakt ze światem, bo cyfrowe wyzwania mają charakter globalny.

Miejszem szczególnego rozwoju współczesnej cyfrowej gospodarki jest Dolina Krzemowa w Kalifornii.

Wzorem innych krajów proponujemy powstanie w Palo Alto Polskiego Domu Start-Upowego (Polish Start-Up House in Silicon Valley). Byłoby to miejsce szkoleń i nauki, próbowania własnych sił, przygotowywania projektów razem z partnerami z Doliny Krzemowej,

poznawania mechanizmów działania ekosystemu innowacji istniejącego wokół Uniwersytetu w Stanfordzie. Uczestnikami byłiby stypendyści, polscy start-upowcy.

Przedsięwzięcie powinno powstać we wspólnym wysiłku organizacji start-upowych, Fundacji Nauki Polskiej, polskich uczelni i ośrodków naukowych, polskiego innowacyjnego biznesu. Półroczne i roczne stypendia – z obowiązkiem powrotu do kraju – przyniosłyby różnego typu korzyści. Do kraju wracaliby młodzi liderzy innowacji, dzieliliby się wiedzą i doświadczeniem, tworzyliby w Polsce nowe biznesy. Dodatkowo istnienie Polskiego Domu Start-Upowego w Dolinie Krzemowej byłoby dobrą promocją nowoczesnej Polski.